

Historia par. Rybno.

Kościół parafialny już istniał w 1368 r. /por. Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego/. Osada więc powinna istnieć wcześniej o jedno pokolenie. Można by przyjąć powstanie osady w r. 1344, lecz nie jest to pewne. O założeniu osady Rybno jest wzmianka w dokumencie wystawionym przez księcia mazowieckiego Ziemowita III. W zmiarkowanym dokumencie rybno jest wymienione wśród innych miejscowości zobowiązanych do płacenia dziesięciny /por. Kodeks Dyplomatyczny Wielkopolski t. III. Poznań 1879r./. Rybno stanowiło wieś o szlacheckiej przeszłości. Inna wzmianka dotycząca Rybna pochodzi z lat 1418-1420 mówiąca o tym, że wieś wzięła nazwę od rodu Rybińskich w tej samej wzmiance pochodzącej z Arch. Poznańskiej jest mowa, że wieś Złota została włączona do par. Rybno. Obok Rybna w XII i XIII w. powstawały inne ośrodki parafialne jak Sochaczew, Trejanów, Iłów, Łowicz, Kozłów Biskupi itd. Z geograficznego punktu widzenia wynika - że Rybno stanowiło ośrodek wśród innych miejscowości. Rzeka Bzura była środkiem komunikacji i handlu poprzez rzekę Wisłę z Gdańskiem np. Dzieciżyc Rybna M. Zabłocki spławiał rzeką Bzurą i Wisłą mydło do Gdańska. Do Bzury wpadają dwie małe rzeczki wiotnia i Lutomia w obrębie których powstała osada Rybno. Na dawnych gruntach dworskich przy t.zw. szlaku napoleońskim odkryto w 1935 r. popioły w naczyniach glinianych, spalonych ciał ludzkich pochodzące z XII w. /por. Muzeum Archeologiczne w Rybnie-W. Bender/ Znacznie głębiej odkryto grobowiec "kujawski" z epoki kamienia. Znalezione też tam ułamki naczyń glinianych pochodzące ze wczesnego średniowiecza. Te odkrycie wskazywało by na fakt, że osadnictwo na terenie Rybna istniało by już za czasów piastowskich. Przewedzone w przyszłości badania archeologiczne mogą wyjaśnić niejedną tajemnicę odnośnie tej osady. Parafia Rybno rozwijała się dość szybko oddziałując pozytywnie na inne ośrodki religijne. Niestety pożary niszczyły osadę. Pierwotny kościół drewniany spłonął z niewiadomych przyczyn. Zbudowany w 1534 r. następny kościół także spłonął. Nie mamy dokumentów stwierdzających kto erygował parafię i kto był fundatorem spalonych kościołów. Przypuszcza się, że pierwszego ze spalonych była rodzina szlachecka Szwareckich, do ostatniej wojny istniał dwór szlachecki w Szwarocinie, a nazwa prawdopodobnie pochodzi od starożytnego rodu Szwareckich. Następny kościół prawdopodobnie fundowali hrabiowie Rybińscy, albo też odwrotnie pierwszy kościół fundowali Rybińscy a późniejszy Szwareccy. W drugiej połowie XVI w. do rozwijającej się parafii włączane były wsie prócz Złotej Jasieniec, Szwarocin Cmiszew, Ruszki. Rybińscy mieli w swoim posiadaniu Rybno do XVII w. /por. A. Włodarek Rodzina, herbarz szlachty polskiej-Warszawa 1931r./ Po spaleniu drugiego kościoła prawdopodobnie w czasie najazdu szwedzkiego w r. 1670 wzniesiono drewnianą kaplicę. Następny kościół w miejscu kaplicy też drewniany zbudował szlachcic Ludwik Jasiński z Jasińca, jego nazwisko nosi wieś Jasieniec. W późniejszym czasie Rybno weszło w posiadanie rodu Łączyńskich pochodzących z Kiernozi /por. A. Boniecki-Herbarz Polski-t. IV/. Warto też wspomnieć, że jeden z synów tegoż rodu Maciej Łączyński był ojcem Marii z Łączyńskich hrabiny C. Walewskiej. Hrabiowie Łączyńscy prawdopodobnie budowali pierwszy murowany kościół w Rybnie w latach 1804-1806 w stylu klasycystycznym na planie prostokąta-jednonawowy. Tradycja głosi, że Napoleon Bonaparte idąc szlakiem napoleońskim do dziś istniejącym na Moskwę medlił się w tym kościele. W kościele są trzy drewniane ołtarze, pochodzą z pierwszej połowy XIX w. ufundowane przez miejscowych dziedziców. Na uwagę zasługuje figura św. Onufrego z XVIII w. rzeźbiona w drzewiwe i polichromowana, wielki ołtarz z obrazem św. Bartłomieja i św. Józefa w stylu klasycystycznym z 1909 r., drewniany z 6 kolumnami. Chrzcielnica z baldachimem i obrazem św. Jana Chrzciciela stojąca na rzeźbionych nogach stusia z I-szej połowy XIX w. Szczególnie wyróżnia się ambona z początku XVIII w. pochodząca z kościoła św. Benona z Warszawy, która po kasacie Zgromadzenia OO. Redemptorystów znalazła się w Rybnie z tej ambony na której są wyrzeźbione symbole Ewangelistów i sceny z życia Warszawy, przemawiał Apostoł Warszawy św. Klemens Dworzak, późniejszy Apostoł Wiednia. Nowy ołtarz soborowy, konfesjonały i ławki harmonizują ze stylem kościoła, a także na nowo umeblowana zakrystia. Przed frontem kościoła stoi XIX w. piętrowa dzwonnica w stylu klasycystycznym. Kościół otrzymał generalny remont nową polichromię i nowe fundamenty izolujące wilgoć. Prace remontowe dokładał p. L. Dunin z Kurii Warszawskiej a polichromię wykonał p.

Kościół był poświęcony staraniem budowniczego ks. prob. Antoniego Żechewskiego w 1816r. Na ścianach polichromii w 1929r. ks. prob. T. Szymański umieścił 12 krzyży co by suponowało, że kościół był konsekrowany a nie poświęcony. Przeciwno tym przypuszczeniom przemawiają przeciwne argumenty t.j. W kronice parafialnej ks. prob. G. Grudziński, który pracował w parafii 40 lat i tu zmarł w r. 1924 napisał cyt. "Kościół zbudowany w 1806r....detąd niekonsekrowany..". Przewodniczącemu ks. prob. T. Szymański umieścił krzyże z myślą o konsekracji kościoła, ale zamysłu tego nie zdążył zrealizować, przeniesiony do par. Złaków. Ks. Kanclerz Kurii Warszawskiej w piśmie z dnia 30.X. 1990r. napisał, że w dokumentach żadnej wzmianki o konsekracji kościoła w Rybnie nie ma. Wiadomości udzielił ks. G. Kalwarezyk. Według dawnych przepisów liturgicznych nie wolno było konsekrować kościoła z drewnianym ołtarzem. Kościół w Rybnie nie miał ołtarza kamiennego. W związku z powyższym J.E. Ks. Bk. A. Urszuli Ordynariusz Łewicki wyraził zgodę na konsekrację kościoła po kapitalnym remoncie, w dniu 27.VIII br. w ramach Misji parafialnych, które będą przeprowadzone przez Zgromadzenie Księży Paletynów. Trzeba zaznaczyć że każdy z proboszczów wedle swych możliwości miał swój wkład w odnawianie kościoła a czym wiedzą parafianie i Władza Duchowna.

W okresie swego rozwoju Rybno posiadało szkołę podstawową, Sąd Gminny, gorzelnie, browar, destylację wódek, fabrykę octu, fabrykę mydła/per. Słownik Geogr. Król. Pol. T. 10s. 64 1892r./Przewodniczącemu był też szpital, lecz brak jest dostatecznych dowodów. Na terenie parafii było 5 dworów szlacheckich w Złotej, w Jasieńcu, w Cmiszewie, w Szwarocinie i w Rybnie. Po drugiej wojnie światowej dwory zostały rozparcelowane, a ludność dworska wyemigrowała do miast, a szczególnie do pobliskiego Sochaczewa, w dalszym ciągu młode małżeństwa emigrują do miast, gdyż praca na roli jest ciężka i mało opłacalna.

Parafianie zajmują się uprawą roli, warzywnictwem i sadownictwem. Nie ma żadnych zakładów przemysłowych. Na terenie parafii są dwie szkoły podstawowe i jedna szkoła zawodowa trzyletnia Mechanizacji Rolnictwa.

Władze miejscowej Gminy budują utwardzone drogi, salę gimnastyczną, w Rybnie jest 8 hlic, poczta, ośrodek zdrowia, ośrodek weterynaryjny, Gmina spółdzielnia, E.K.R. posterunek milicji i kilka sklepów i muzeum archeologiczne, apteka w domu parafialnym. Na uwagę zasługuje też kopiec usypany, ku czci poległych z parafii żołnierzy w czasie pierwszej wojny światowej na terenie wschodnim. W 50^{tych} rocznicy II wojny światowej i 70^{tych} rocznicy odzyskania wolności odbyły się uroczystości religijno-patriotyczne z udziałem księży Biskupów J.E. Ks. Bk. J. Zawitkowskiego i Ks. Bk. M. Dusia, oraz z udziałem władz miejscowych, z Gminy ze Straży Pożarnej, władz wojewódzkich i przedstawicieli wojska.

Na cmentarzu miejscowym leży 1500 żołnierzy poległych w drugiej wojnie światowej w walkach nad Bzurą. Na terenie parafii buduje się kaplica katechetyczna są też zatwierdzone plany budowy nowej plebanii, stara liczy około 200 lat i jest oddalona od kościoła ponad 100m. Parafia każdego roku przyjmuje dnia 6 VIII pielgrzymkę Warmińską. Od dnia 21 do 28 VIII w rb. po 10 latach odbędą się Misje Parafialne, w ramach Misji będzie Uroczysty Odpust św. Bartłomieja, 40 Godz. Nabożeństwo, Uroczystość Matki Bożej Częstochowskiej i konsekrację kościoła. Na powyższe Uroczystości parafianie zapraszają jaknajwięcej uczestników.

/-/ Ks. Wł. Furmański
Rybno

P.S. Dziękuję Ks. Dyr. za umieszczenie w "Niedzieli" 24.07.br. notatki o budowie kaplica Szwarocinie/ERminio. Dobrze było by umieścić notatkę o Przyjęciu Sakramentu Bierzmowania przez młodzież i notatkę o "kronice Rodzinnej" powyższe materiały zostały przekazane listem poleconym. Może to wywoła dyskusję. Obecnie przed Konsekracją i Misjami przekazuje historię parafii, co jest zgodne z życzeniem Ks. Dyrektora o dostarczeniu materiału dla Tygodnika "Niedziela",

Łączę wyrazy
szacunku